

Skötselplan för Matalavaara naturreservat i Kiruna kommun

Innehåll

Allmänt.....	1
Markägare.....	1
Samiska intressen.....	2
Kulturmiljövärden.....	2
Prioriterade bevarandevärden.....	2
Bevarandemål och åtgärder.....	2
Naturmiljövärden.....	2
Spontant uppkomna bränder.....	4
Främmande arter.....	4
Friluftsliv och information.....	4
Vägar.....	5
Övriga anläggningar.....	6
Bilagor.....	6

Allmänt

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2025-11-24 om bildande av Matalavaara naturreservat och anger riktlinjerna och målen för skötseln av reservatet. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Beskrivning av och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 15234-2024.

Markägare

Större delen av naturreservatet ägs av Naturvårdsverket. I östra delen ingår tre enskilt ägda fastigheter; Vittangi 25:10, Vittangi 28:4 och Vittangi 29:3.

Större skötselåtgärder som berör annan markägare än Naturvårdsverket ska alltid föregås av samråd med markägaren. Tänk på att vissa skötselåtgärder även kan påverka angränsande fastigheter.

Samiska intressen

Matalavaaras hänglavsrika skogar är viktiga renbetesmarker för Saarivuoma sameby. Hela reservatet används som vinterland och vårvinterland.

Samråd med berörd sameby ska hållas vid utredning och planering av skötselåtgärder som kan påverka deras verksamhet. Det gäller till exempel naturvårdsbränning, stängsling och friluftslivsanordningar.

Kulturmiljövärden

I reservatet finns två fornlämningar i form av rester efter gamla härdar, enkla öppna eldstäder av samiskt ursprung. Det är viktigt att fornlämningarna bevaras och att särskild hänsyn tas till fornlämningsmiljöerna så att dessa inte skadas vid skötselinsatser. Röjning samt avverkning av enstaka träd kan bli aktuellt om det krävs för att undvika skador på lämningarna eller för att tydliggöra lämningarna i samband med informationsinsatser.

Samråd ska hållas med Länsstyrelsens arkeologer på Enheten för samhällsbyggnad och kulturmiljö vid planering av skötselåtgärder som skulle kunna påverka fornlämningar eller kulturmiljövärden. Härdarnas placering finns utmärkta i Bilaga B.

Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet, tillika dess prioriterade bevarandevärden är den värdefulla, senvuxna och mycket hänglavsrika naturskogen, med dess långa kontinuitet och stora biologiska mångfald. Områdets höga värden för friluftsliv är också skäl för bildande av reservatet.

Bevarandemål och åtgärder

Naturmiljövärden

Reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna ska i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. De delar av skogsmarken

som är präglade av brand, eller som genom tidigare skogsskötsel saknar naturliga strukturer, kan brännas i lämpliga intervall i syfte att höja områdets naturvärden och återskapa naturliga strukturer och som ersättning för utebliven naturlig störning.

Reservatet har ett mindre område med utvecklingsmark i den sydöstra delen. Området utgörs av 55-65-årig gallringsskog av tall som växer på de torra åsryggarna i myren (skötselområde A). På sikt skulle naturvärdena här kunna ökas genom naturvårdsbränning och det föreslås därför att förutsättningarna för detta utreds.

I den centrala och nordvästra delen av reservatet finns arronderingsmark i form av ett flertal relativt nyupptagna hyggen (skötselområde B). För att gynna ett ökat lövuppslag i den uppväxande skogen här bör förutsättningarna för att hägna in området utredas.

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets sjöar eller vattendrag. Utifrån den kunskap vi har föreslås ingen aktiv skötsel av dessa områden. Det finns ett dike i sydöstra delen av reservatet som kan komma att undersökas för åtgärd inom ramen för våtmarkssatsningen.

Bevarandemål

- Naturvärden samt naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska främst ske genom naturlig succession och naturliga processer med möjlighet till återställningsåtgärder i vattenmiljöer och naturvårdsbränning i vissa delar.
- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.

Skötselåtgärder

- Utred förutsättningarna för, och genomför naturvårdsbränning i lämpliga delar av skötselområde A.
- Utred förutsättningarna för, och hägna lämpliga delar av skötselområde B för att gynna uppkomst av lövträd.

Spontant uppkomna bränder

Spontant uppkomna bränder inom området får släckas. Ur naturvårdssynpunkt bör dessa bränder så långt som möjligt få löpa fritt.

Främmande arter

Målsättningen är att främmande arter (till exempel contortatall) som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen inte ska förekomma i reservatet.

Idag finns inga uppgifter om att contortatall eller andra främmade arter finns inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

Bevarandemål

- Främmande arter som till exempel contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Bekämpa främmande arter som upptäcks inom reservatet.

Friluftsliv och information

Matalavaara nyttjas enligt vad länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för friluftsliv. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

En skoterled korsar myrområdet i den sydöstra delen av reservatet, men så vitt länsstyrelsen vet finns inga markerade stigar, eldstäder eller andra anordningar för rörligt friluftsliv i området.

Bedömningen är att det i dagsläget inte heller behövs några, men behovet bör utvärderas regelbundet. Om behov uppstår och det bedöms vara förenligt med reservatets syfte och föreskrifter kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas.

Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet.

Reservatet saknar iordningsställd parkeringsplats, men det finns fullt tillräckligt med parkeringsmöjligheter för personbilar i befintliga breddningar av skogsbilvägen, dock är vägen till reservatet försedd med bom.

Anläggningar och förslag på informationsplatser är markerade i Bilaga B.

Information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida. Informationens ska även finnas tillgänglig som öppen data för att kunna användas t.ex. i kartappar. Den platsbundna informationen utgörs av en skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller.

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- Information om naturreservatet publiceras på länsstyrelsens hemsida samt tillgängliggörs som öppen data i samband med bildandet av reservatet.
- En informationsskylt sätts upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B.
- Enklare skyltar med reservatets namn sätts upp där skoterleder och större stigar korsar reservatsgränsen.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

Vägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet är västerifrån, via avtagsvägen från E45 norr om Vittangi (Bilaga A). Vägen delar sig efter dryga tre och en halv kilometer, men följer därefter delvis den norra, respektive södra delen av reservatsgränsen, vilket möjliggör tillkomst till olika delar av reservatet med bil. I början av avtagsvägen från E45 är vägen bommad på två ställen, vilket gör att besökare inte

alltid kan ta sig de sista kilometrarna fram till reservatsgränsen. Vägens skick är i nuläget okänt.

Vid beslutstillfället fanns inget avtal som reglerar länsstyrelsens och allmänhetens nyttjande av vägen.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras i samband med tillsyn av reservatet.

Övriga anläggningar

Längst ner i den sydöstra delen av reservatet, i slutningen vid den nordliga änden av myren ligger två gamla timmerkojor av okänt ursprung. Det finns en stig som leder fram till kojorna från väster.

Reservatsbildningen innebär inte att länsstyrelsen tar på sig något ansvar för underhåll av anläggningen utan detta kommer även fortsättningsvis att ske genom ägarens försorg.

Det kan finnas anordningar och anläggningar inom reservatet som länsstyrelsen inte känner till.

Bilagor

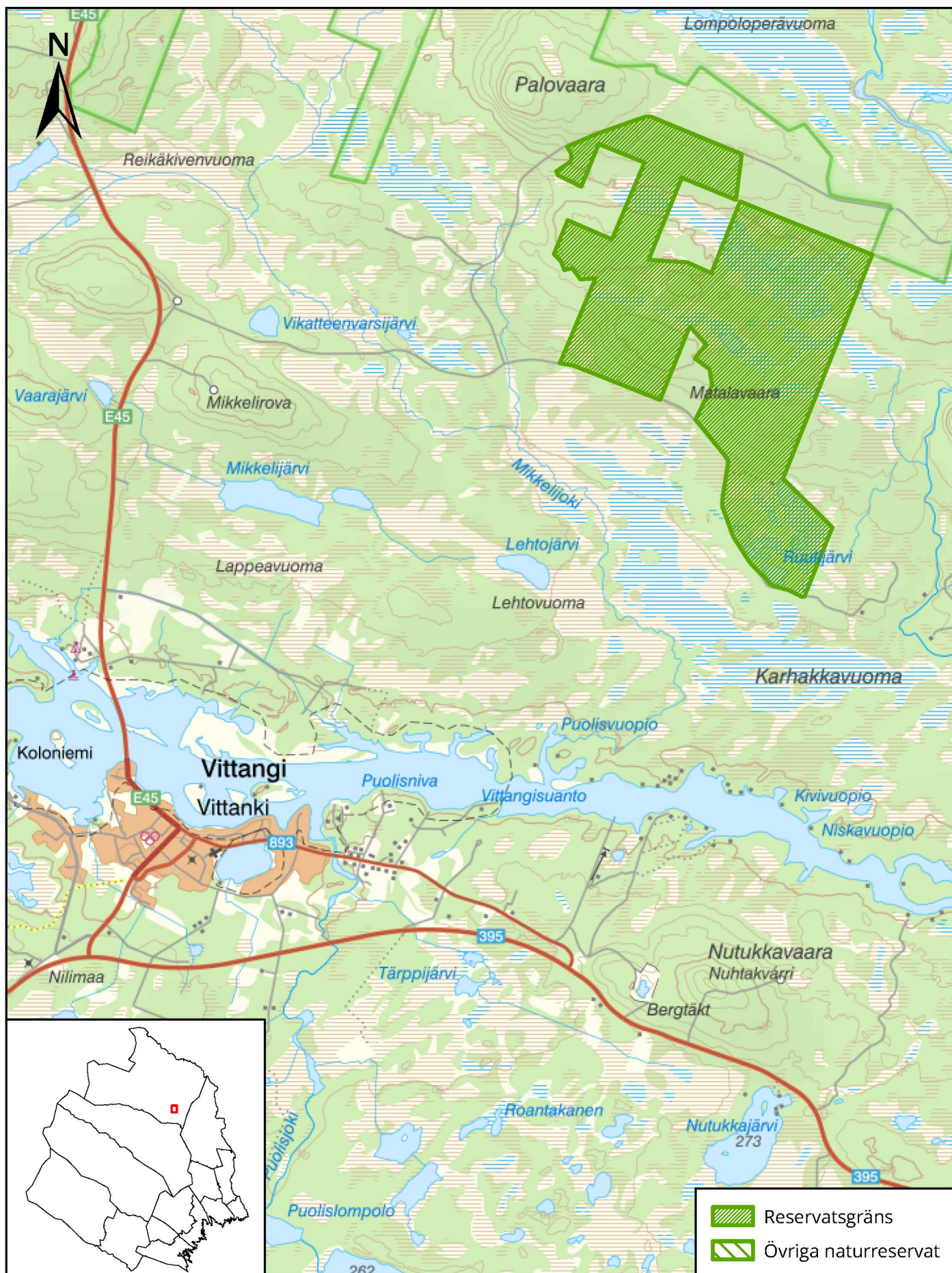
- A. Översiktskarta
- B. Skogliga funktionsklasser, skötselområden och information
- C. Markägarkategorier

Bilaga A

Kiruna kommun

Skala: 1:50 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

Diariennr 15234-2024

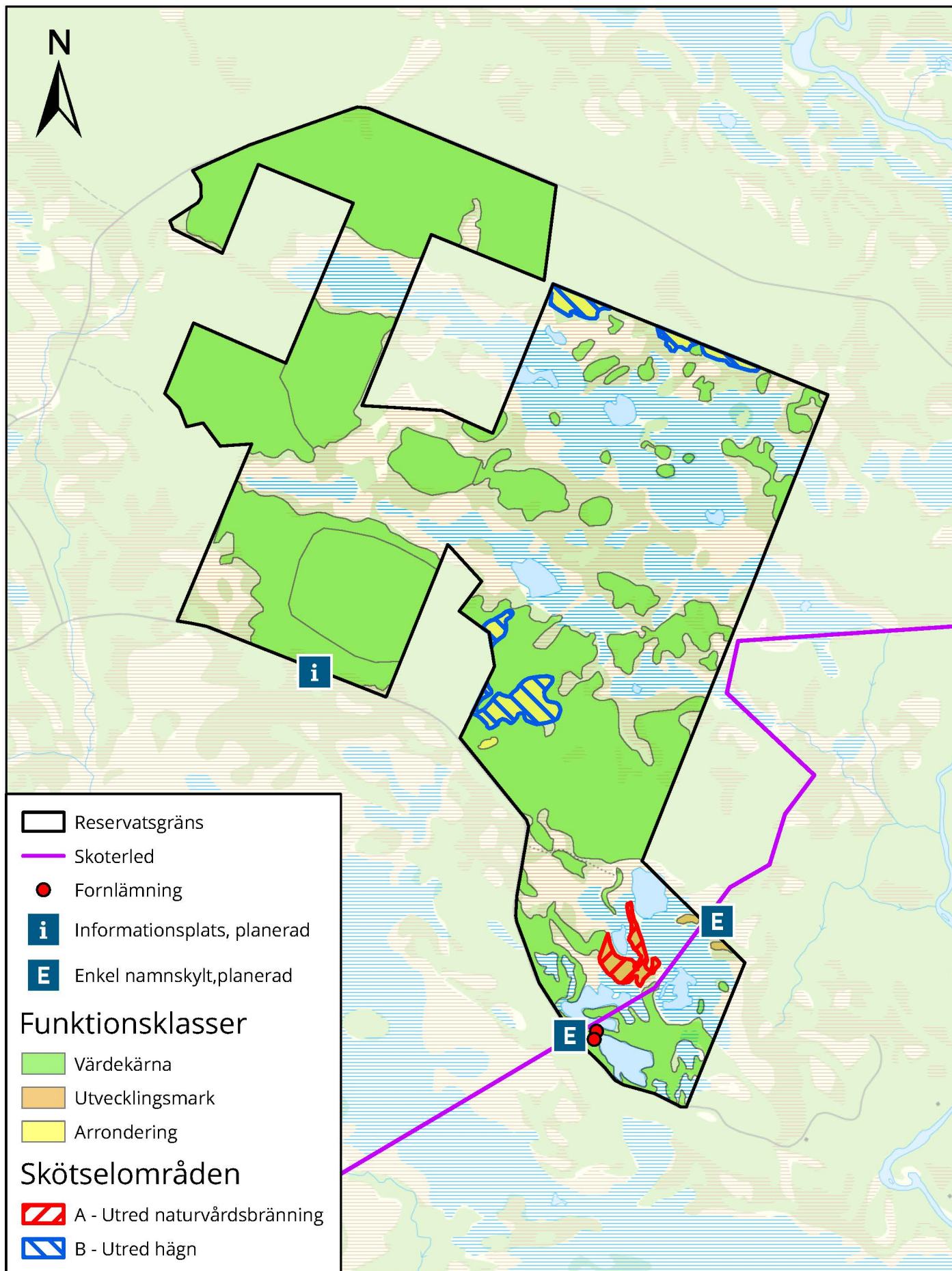
NVR ID 2200062

Bilaga B

Matalavaara naturreservat

Skogliga funktionsklasser, skötselområden och information

Skala: 1:24 000

Länssstyrelsen
Norrbotten

Diariennr 15234-2024

NVR ID 2200062

Bilaga C

Matalavaara naturreservat

Markägarkategorier

Skala: 1:24 000

